ΚΑΡΛ **ΜΑΡΞ**
ΦΡΙΝΤΡΙΧ **ΕΝΓΚΕΛΣ**

ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

μετάφραση **Ανδρέας Παππάς**

εικονογράφηση
Φερνάντο Βιθέντε

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

ΚΑΡΛ **ΜΑΡΞ**
ΦΡΙΝΤΡΙΧ **ΕΝΓΚΕΛΣ**

ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

μετάφραση
Ανδρέας Παππάς

εικονογράφηση
Φερνάντο Βιθέντε

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Κλασικά Κείμενα σε Συλλεκτικές Εκδόσεις
Καρλ Μαρξ, Φρίντριχ Ένγκελς, *Το Κομμουνιστικό Μανιφέστο*
Karl Marx, Friedrich Engels, *Manifest der Kommunistischen Partei*
Εικονογράφηση: Φερνάντο Βιθέντε
Μετάφραση: Ανδρέας Παππάς
Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρύδη
Διορθώσεις: Ευαγγελία Δάλκου
Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης
Φιλμ, μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση
Copyright© για την εικονογράφηση Fernando Vicente, 2012

Οι εικόνες δημιουργήθηκαν για την ισπανική εικονογραφημένη έκδοση με τίτλο *El Manifiesto Comunista* (σε μετάφραση του Jacobo Muñoz), που εκδόθηκε από τις εκδόσεις Nórdica Libros, of Fuerte de Navidad 11, 28044, Μαδρίτη
This edition arranged through Oh!Books Agencia Literaria
All rights reserved

Copyright© για τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα
Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2017
Πρώτη έκδοση από τις εκδόσεις Nórdica Libros, S.L., Μαδρίτη, 2012
Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Φεβρουάριος 2018
ΚΕΤ Β051 ΚΕΠ 101/18
ISBN 978-960-16-7759-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ),
570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: http://www.patakis.gr • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Ε

ΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΠΛΑΝΙΕΤΑΙ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ.

Umeå
Vaasa
Turku
Helsinki
Göteborg
Hamb
Mesen
Nikel

Ένα φάντασμα πλανιέται πάνω από την Ευρώπη: το φάντασμα του κομμουνισμού. Όλες οι δυνάμεις της παλαιάς Ευρώπης έχουν ενωθεί σε ένα είδος ιερής συμμαχίας με σκοπό να αντιμετωπίσουν αυτό το φάντασμα: ο Πάπας και ο Τσάρος, ο Μέττερνιχ και ο Γκιζό, Γάλλοι ριζοσπάστες και Γερμανοί της μυστικής αστυνομίας.

Υπάρχει, άραγε, κόμμα της αντιπολίτευσης που να μην το έχουν δυσφημήσει σαν κομμουνιστικό οι αντίπαλοί του που κυβερνούν; Ή μήπως υπάρχει κόμμα της αντιπολίτευσης που δεν έχει κατηγορήσει τόσο τα πιο δυναμικά στοιχεία της αντιπολίτευσης όσο και τους αντιδραστικούς αντιπάλους του ότι είναι κομμουνιστές;

Δύο είναι τα συμπεράσματα από αυτό το γεγονός.

Πρώτον, πως ο κομμουνισμός αναγνωρίζεται ήδη απ' όλες τις ευρωπαϊκές δυνάμεις ως υπολογίσιμη δύναμη.

Δεύτερον, πως είναι η κατάλληλη στιγμή να δημοσιοποιήσουν οι κομμουνιστές ανοιχτά, μπροστά

σε όλον τον κόσμο, τις απόψεις τους, τους σκοπούς τους, τις επιδιώξεις τους, έτσι που στο παραμύθι με το φάντασμα του κομμουνισμού να αντιτάξουν ένα *Μανιφέστο* του κόμματός τους.

Με αυτό τον σκοπό μαζεύτηκαν στο Λονδίνο κομμουνιστές από διάφορες εθνότητες και συνέταξαν το *Μανιφέστο* που ακολουθεί, και που θα δημοσιευτεί στην αγγλική, τη γαλλική, τη γερμανική, την ιταλική, τη φλαμανδική και τη δανέζικη γλώσσα.

I

ΑΣΤΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ

Η ιστορία όλων των κοινωνιών μέχρι σήμερα είναι μια ιστορία ταξικών αγώνων.

Ελεύθεροι και δούλοι, πατρίκιοι και πληβείοι, χωροδεσπότες και δουλοπάροικοι, αρχιτεχνίτες και καλφάδες, με δυο λέξεις καταπιεστές και καταπιεζόμενοι, βρίσκονταν σε συνεχή αντιπαράθεση μεταξύ τους, σε μια άλλοτε ανοιχτή και άλλοτε συγκεκαλυμμένη σύγκρουση. Αυτή η σύγκρουση κατέληγε κάθε φορά είτε στον επαναστατικό μετασχηματισμό όλης της κοινωνίας είτε στην καταστροφή και των δύο αντιμαχόμενων τάξεων.

Σε παλαιότερες ιστορικές εποχές συναντάμε σχεδόν παντού μια περίπλοκη διάρθρωση της κοινωνίας σε ποικίλες τάξεις και ιεραρχικές δομές. Στην αρχαία Ρώμη έχουμε πατρικίους, ιππείς, πληβείους, δούλους· στον Μεσαίωνα έχουμε φεουδάρχες και τιμαριούχους, αρχιτεχνίτες, τεχνίτες και καλφάδες, δουλοπάροικους· αλλά και σε όλες σχεδόν αυτές τις τάξεις συναντάμε εσωτερικές ιεραρχίες.

Η σημερινή αστική κοινωνία, που αναδύθηκε από τα ερείπια της φεουδαρχίας, δεν κατήργησε τις ταξικές αντιθέσεις· δημιούργησε νέες τάξεις, νέους όρους καταπίεσης, νέες μορφές πάλης, στη θέση των παλαιών.

Ωστόσο, η εποχή μας, η εποχή της αστικής τάξης, έχει την ιδιαιτερότητα ότι απλοποίησε τις ταξικές αντιθέσεις. Η κοινωνία στο σύνολό της όλο και περισσότερο χωρίζεται σε δύο μεγάλα αντίπαλα στρατόπεδα, σε δύο μεγάλες τάξεις που βρίσκονται σε απευθείας αντιπαράθεση μεταξύ τους: την αστική τάξη και το προλεταριάτο. Από τους δουλοπάροικους του Μεσαίωνα προήλθαν οι ελεύθεροι πολίτες των πρώτων πόλεων, και από αυτούς τα πρώτα στοιχεία της αστικής τάξης.

Η ανακάλυψη της Αμερικής και ο περίπλους της Αφρικής άνοιξαν νέους δρόμους για την ανερχόμενη αστική τάξη. Οι αγορές των Ανατολικών Ινδιών και της Κίνας, ο εποικισμός της Αμερικής, το εμπόριο με τις αποικίες, η αύξηση των μέσων ανταλλαγής και των εμπορευμάτων γενικά έδωσαν ταχεία ώθηση στο εμπόριο, στη ναυτιλία, στη βιομηχανία και παράλληλα στα επαναστατικά στοιχεία στους κόλπους της κλονιζόμενης φεουδαλικής κοινωνίας.

Το φεουδαλικό σύστημα της βιομηχανίας, στο πλαίσιο του οποίου οι κλειστές συντεχνίες μονοπωλούσαν τη βιομηχανική παραγωγή, δεν ήταν πλέον σε θέση να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες που γεννούσε το άνοιγμα νέων αγορών, εξού και

αντικαταστάθηκε από τις μανιφακτούρες. Οι αρχιμάστορες παραμερίστηκαν και τη θέση τους πήρε η βιομηχανική μεσαία τάξη. Ο καταμερισμός εργασίας μεταξύ των διαφόρων συντεχνιών εξέλιπε, για να αντικατασταθεί από τον καταμερισμό της εργασίας σε κάθε επιμέρους εργαστήριο.

Στο μεταξύ οι αγορές συνεχώς διευρύνονταν και οι ανάγκες συνεχώς αυξάνονταν. Ακόμα και η μανιφακτούρα δεν μπορούσε πλέον να καλύψει αυτές τις ανάγκες. Ο ατμός και οι μηχανές ήρθαν τότε να φέρουν πραγματική επανάσταση στη βιομηχανική παραγωγή. Τη θέση της μανιφακτούρας πήρε η μεγάλη κλίμακας σύγχρονη βιομηχανία, τη θέση της βιομηχανικής μεσαίας τάξης πήραν οι εκατομμυριούχοι βιομήχανοι, οι επικεφαλής ολόκληρων βιομηχανικών στρατών, οι σημερινοί αστοί.

Η σύγχρονη βιομηχανία δημιούργησε την παγκόσμια αγορά, το έδαφος για την οποία είχε προετοιμάσει η ανακάλυψη της Αμερικής. Αυτή η παγκόσμια αγορά έδωσε τεράστια ώθηση στο εμπόριο, στη ναυτιλία, στις χερσαίες μεταφορές, ώθηση η οποία επέδρασε με τη σειρά της στην εξάπλωση της βιομηχανίας. Στο μέτρο, ωστόσο, που εξαπλώνονταν η βιομηχανία, το εμπόριο, η ναυτιλία, οι σιδηρόδρομοι, αναπτυσσόταν και η αστική τάξη, αυξάνοντας τα κεφάλαιά της ωθώντας στο περιθώριο όλες εκείνες τις τάξεις που αποτελούσαν κατάλοιπα του Μεσαίωνα.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η σύγχρονη αστική τάξη είναι και αυτή προϊόν μακράς εξελικτικής πορείας,

προϊόν μιας σειράς από ανατροπές στον τρόπο παραγωγής και ανταλλαγής.

Κάθε βήμα προς την κατεύθυνση της εξέλιξης της αστικής τάξης συνοδευόταν από αντίστοιχη ενίσχυση του πολιτικού της ρόλου. Καταπιεζόμενη τάξη κατά την περίοδο της κυριαρχίας των φεουδαρχών, ένοπλη και αυτοδιοικούμενη κατηγορία πολιτών στις μεσαιωνικές κοινότητες, άλλοτε ανεξάρτητη δημοκρατία (όπως στην περίπτωση των ιταλικών και των γερμανικών πόλεων), άλλοτε φόρου υποτελής στον μονάρχη (όπως η λεγόμενη τρίτη τάξη στη Γαλλία), έπειτα, κατά την περίοδο